

YÖK'ün yayınladığı (ve yayınlamadığı) rapor

Erhan Erkut, 20.7.2020

13 Temmuz 2020'de YÖK Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç YÖK'ün son raporunu Twitter'den şöyle duyurdu:

“Yeni YÖK” olarak, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri doğrultusunda göreve geldiğimiz ilk andan itibaren yükseköğretim sisteminde iyileştirici etki sağlayacak çalışmalar yapmaktayız. Şeffaflığın, rekabet ve kalite ile olan ilişkisine inandığımızdan, üniversitelerimizin performansını “Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu”nda değerlendirdik ve kamuoyu ile paylaştık.

Rapor ile ilgili basın bültenine şu [linkten](#), rapora ise şu [linkten](#) ulaşabilirsiniz.

5 yıl önce yazdığım bir blog [yazısında](#), YÖK'ün elindeki bilgileri kamu ile paylaşmamasını şu sözlerle eleştirmiştim:

Her yıl yüzbinlerce öğrencinin hangi üniversiteyi seçeceğine kafa yorduğu ülkemizde ne yazık ki üniversitelerimizin özellikleri ve performansları hakkında objektif ve güvenilir bir veri tabanı bulunmamaktadır. Üniversiteler hakkında sürekli veri toplayan ve en sağlıklı bilgilere sahip olan YÖK, bu bilgileri toplum ile paylaşmamaktadır. Kamu kurumları olmalarına karşın üniversiteler hakkında bilgiye ulaşmanın bu kadar zor olması, tercih yapmaya çalışan adayları boşlukta bırakmaktadır.

Son yıllarda YÖK bilgi paylaşımını artırdı. [2018](#) ve [2019](#) yıllarında “Vakıf Yükseköğretim Kurumları” raporları yayımlandı. 2019 raporu üzerine yazdığım bir [yazıda](#) YÖK'ün vakıf üniversiteleri raporunu olumlu bulmakla birlikte devlet üniversiteleri için benzeri bir raporun yayınlanmamış olmasını eleştirmiştim:

Yıllardır üniversiteler hakkında objektif bilgiye ulaşmakta zorlanan bir akademisyen olarak, YÖK'e bu hizmet için çok teşekkür etmek istiyorum. Hemen arkasından da, neden benzeri bir raporun devlet üniversiteleri için yayınlanmadığını sormak istiyorum. Şeffaflık herkese lazım. Umarım seneye yayınlanır.

Bu nedenle YÖK'ün yeni yayınladığı raporun haberini aldığımda “Nihayet!” dedim. Bu tür karşılaştırmalı raporların güçlü ve zayıf yönlerine işaret ederek hem ülkede yükseköğretimin seviyesini yükseltmede hem de adayların, öğretim üyelerinin, potansiyel bağışçıların tercihlerini yönlendirmede çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bir kamu kuruluşu olan YÖK'ün, regüle ettiği kamu kuruluşları hakkında topladığı gizli olmayan bilgileri kamu ile paylaşmasını Yekta Hocamın da belirttiği gibi, hesap verebilirlik ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda gerekli görüyorum.

Rapora kısaca bir göz attıktan sonra sevincimi yitirdim. Bunun iki önemli nedeni var.

Rapor bayat

Raporda kullanılmış olan verilerin bazıları 2017-2018 akademik yılından, bazıları ise 2018 yılından. Açıklama şu: üniversitelerin 2018 yılındaki akademik yayınları Nisan 2019'a kadar kesinleşmiyor. Üniversitelerden veriler Nisan 2019'dan sonra toplandı, 2019 sonunda YÖK sitesinde kamuya açıldı ve verilerin analizini içeren rapor Temmuz 2020'de yayımlandı. İki itirazım var: 1) Rapordaki 45 kriterin sadece üçü yayınlar ile ilgili. Yayın verilerinin raporun geciktirmesini engellemek gerekirdi. Bir çözüm, bu raporlarda bir yıl öncesinin yayın verilerini kullanmak olabilirdi; 2) Yayın verileri Nisan 2019'da hazır oluyor ise bile bu rapor 15 ay gecikmemeli idi. 2019-2020 akademik yılını bitirdiğimiz düşünülürse, elimizdeki rapor tam iki yıllık. İki yıl hem çağımız hem de ülkemiz için çok uzun bir süre.

Rapor "özet"

YÖK son derece etraflı bir çalışma yapmış, fakat bu raporda sadece çalışmanın özetini yayınlamış. Üniversiteler 45 kriter altında değerlendirilmiş, fakat her kriter için sadece 3 ortalama (devlet, vakıf, genel) ile sıralamanın en üzerindeki 5 üniversiteye yer verilmiş. 172 üniversite üzerinden bir çalışma yapılmış ama her kriterde sadece 5 üniversite için detaylı bilgi verilmiş, yani aslında bu çalışmanın sadece %3'ü kamuoyu ile paylaşılmış. Hesap verebilirlik ve şeffalıktan anladığımız bu değil. Bu rapor ancak bir özet. Maalesef YÖK sözünü ettiği prensipleri hala tam uygulamıyor.

YÖK bu rapor için gereken bilgileri üniversitelerden istedi, ve üniversitelerin gönderdiği bilgileri kamuya açtı. Dolayısıyla, bu bilgilere ulaşmak mümkün. Fakat iki sorun var: 1) YÖK'ün sitesinde üniversitelerin verileri PDF formatında bulunuyor. Karşılaştırma yapabilmek için her dosyayı tek tek açıp içindeki bilgileri çekmek gerekiyor, ve sıradan bir PDF okuyucuyla kopyala yapıştır yapmaya çalışıldığında tablo bozuluyor. 2) YÖK sadece üniversitelerin yolladığı bilgiler ile yetinmemiş. ÖSYM, YÖKSİS, Ulakbim, Clarivate, TÜBİTAK, TÜBA gibi kaynaklardan da bilgi çekmiş. Şüphesiz bu uygulama doğru. Merkezi bir veri tabanından çekilebilecek bilgileri üniversitelerden istemek (ve bu bilgilerin doğru olduğunu varsaymak) yanlış. Fakat bu uygulama YÖK'ün yaptığı analizi araştırmacıları tekrarlamasını neredeyse imkansız kılıyor. Umarım YÖK bu araştırmayı gelecekte daha araştırmacı-dostu bir formatta kamu ile paylaşır.

Önce bu rapor özetinde benim dikkatimi çeken verilerden söz edeceğim, sonra da rapordaki eksikleri sıralayacağım.

Dikkat çeken veriler

Rapor eğitim/öğretim, araştırma/geliştirme, uluslararasılaşma, bütçe/finansman, ve topluma hizmet ana başlıkları altında düzenlenmiş. Burada sadece bana en ilginç gelen konulara değineceğim. Raporda yurt dışındaki üniversitelere hiç değinilmemiş. Daha sağlıklı karşılaştırmalar yapabilmek için yurt dışından da bazı veriler kullanacağım.

Toplamlara göre sıralama

Kanımca bu rapordaki en ciddi hatalardan birisi, bazı kriterlerin üniversitenin büyüklüğü göz ardı edilerek değerlendirilmesi olmuş. Uluslararası sempozyum, kongre veya sanatsal sergi sayısını öğretim üyesi sayısından bağımsız değerlendirmemek gerekir, çünkü bu etkinlikleri öğretim üyeleri düzenlerler. Örneğin, Şekil A12'de İstanbul Üniversitesi dördüncü, Kadir Has Üniversitesi ise beşinci sırada yer almış. Fakat yükseköğretim bilgi sistemine göre 2018 yılında İstanbul Üniversitesi'nde 5306 öğretim elemanı varken, Kadir Has Üniversitesi'nde sadece 296 öğretim elemanı bulunmakta. Yani, rapordaki sıralamada daha yukarıda yer alan İstanbul Üniversitesi 81,6 öğretim elemanına bir etkinlik yapmış iken, daha aşağıda yer alan Kadir Has Üniversitesi 4,7 öğretim elemanına bir etkinlik düzenlemiş.

Benzer bir şekilde, öğrencilerin yaptığı sosyal veya endüstriyel proje sayısını ise toplam öğrenci sayısından bağımsız değerlendirmemek gerekir. Örneğin Şekil A13'de toplam 49,000 öğrencinin 201 proje yürüttüğü Gaziantep Üniversitesi, 12,000 öğrencinin 147 proje yürüttüğü Bilkent'in üzerinde yer almakta. Öğrenci sayılarına oranlandığında, Gaziantep'te 243,8 öğrenciye bir proje düşerken, Bilkent'te 81,6 öğrenciye bir proje düşmekte. Aynı şekilde TTO projelerine katılan öğrenci sayısının toplam öğrenci sayısına bölünmesi daha makul bir metrik oluşturur. Toplam sayı metriklerini okulun büyüklüğüne göre uyarlamak, tabii ki daha küçük olan okulların (özellikle vakıf üniversitelerinin) yukarıya çıkması, daha büyük okulların (özellikle devlet üniversitelerinin) da aşağılara düşmesi sonucunu doğuracaktır. Toplam

sayıların önemsiz olduğunu söyleyemiyorum, ama en azından göreceli sayıların, yani oranların da verilmesi gerektiğini söylüyorum. İstenilirse (URAP gibi) iki farklı sıralama verilebilir.

Bu sorun rapordaki kriterlerin birçoğunda göze çarpmakta (Örnekler: YÖK, TÜBA ve TÜBİTAK bilim, teşvik ve sanat ödülleri sayısı, YÖK 100/2000 Doktora Programı bursiyer sayısı, YÖK-YUDAB Programı bursiyer sayısı, TÜBİTAK ulusal ve uluslararası araştırma bursu sayısı, TÜBİTAK ulusal ve uluslararası destek programı sayısı, Ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen Ar-Ge projesi sayısı, Uluslararası değişim programlarına katılan öğretim elemanı sayısı, Uluslararası değişim programlarına katılan öğrenci sayısı, Uluslararası fon destekli proje sayısı, Sosyal sorumluluk projesi sayısı, Kariyer Merkezi tarafından gerçekleştirilen faaliyet sayısı, Kamu kurumları ile ortak yürütülen proje sayısı, Dezavantajlı gruplara yönelik düzenlenen faaliyet sayısı).

Öğretim üyesi sayıları

Rapora göre ülkemizde örgün öğretimdeki öğrenci sayısı 3,887,682. Öğretim üyesi (yani Profesör, Doçent ve Doktor Öğretim Üyesi) sayısı ise 76,545. Raporda olmayan şu istatistiği hesaplamak kolay: öğrenci-öğretim üyesi oranı 50.8. Öğretim görevlilerini de dahil ettiğimizde, öğrenci-öğretim elemanı oranı 34.7 oluyor. [US News & World Report](#)'a göre, ABD'deki ortalama oran 16. [Avrupa](#)'da da yükseköğretimde benzer oranlar görülüyor. Bu istatistiklerden bahsedilmeyen raporda, bir yılda 7,250 doktora mezununun yeterli olduğu öngörülmüş. Bu mezunların tamamının üniversitede öğretim üyesi olacağını varsaysak bile (ki önemli bir kısmı başka kariyerler seçecektir) gerek dünya standartlarına baktığımızda gerekse birçok alanda (örneğin hukuk ve bilgisayar mühendisliği) ülkemizde yeterli öğretim üyesi bulunmadığını düşündüğümüzde bu iyimser öngörüye katılmak pek mümkün değil. Ülkemiz üniversitelerinin odak noktası lisans programları olduğu sürece ne araştırma çıktılarında ne de doktora öğrencisi sayılarında ciddi bir atılım yapmamız mümkün olabilir. Lisans öğrencisi oranı en düşük okullarımızda bile bu oran %70'in üzerinde iken, dünyanın saygın araştırma üniversitelerinde bu oran %30'un altında olabilmekte.

Rakamların düşük olmasının yanında, ülkemizdeki öğretim üyesi dağılımında da sıradışı bir durum var. Akademide beklenen demografik dağılım bir piramit şeklindedir. Yani Profesör sayısının en az, Dr. Öğretim Üyesi sayısının ise en çok olması beklenirken, ülkemizde 24,623 Profesör, 14,446 Doçent ve 37,476 Dr. Öğretim Üyesi bulunmaktadır.

Merkezi sınavlar

Raporda üniversiteler KPSS ve ALES sınavlarındaki başarılarına göre de değerlendirilmiş. Bu değerlendirme YÖK'ün yükseköğretime bakış açısını yansıtmaması açısından önemli. Kanımca bir üniversite eğer sadece devlete memur veya Türkiye'deki bir yüksek lisans programına öğrenci yetiştirmeye çalışıyorsa, topluma karşı görevini yerine getirmiyor demektir. Bana göre daha önemli bir çıktı, özel sektöre yerleştirilen veya kendi işini kuran mezunlar ile yurt dışında yüksek lisansa giden mezunlardır. Maalesef bunlar ölçülmemiştir. Bu durumu "YÖK ölçemediğini ölçmüş" olarak da yorumlayabiliriz, "YÖK üniversitelerin memur veya yerel yüksek lisans öğrencisi yetiştirmek olduğunu düşünüyor" olarak da. Üniversite sonrası yapılan merkezi bir sınav ile üniversiteleri değerlendirme fikri çok yerinde. Fakat bu sınava tüm mezunların girmesi gerek. THE sıralamalarında en yukarılarda olan Türkiye'nin en prestijli okullarındaki öğrencilerin çoğu KPSS veya ALES'e girmez. Bu durumda KPSS veya ALES bazlı sıralamalar temelden hatalıdır. KPSS sınavında en çok sayıda programı başarılı olan üniversitelerin büyük devlet üniversiteleri olması kimseyi şaşırtmaz. Öte yandan, ALES'e en çok sayıda programı başarılı olan üniversitenin bir vakıf üniversitesi olması kanımca epey düşündürücüdür.

Doluluk oranı

Devlet üniversitelerinin ücretsiz olduğunu düşünürsek, devlet ve vakıf üniversitelerini aynı sıralamaya soktuğumuzda en yukarıda devlet üniversitelerinin olduğuna şaşırılmamak gerek. Kanımca, esas haber %100 doluluğa ulaşamayan devlet üniversiteleridir, fakat bu bilgi raporda yoktur. Raporda dikkat çeken bir başka özellik ise, genellikle en yukarıdaki 5 üniversite sıralanırken, bu kriterde en aşağıdaki 5 üniversitenin (tümü vakıf üniversitesi) de sıralanmış olmasıdır.

Eğitim/öğretim başlığı altında dikkat çeken diğer sorunlar:

- Ortalama mezun takip oranı sadece %43 olup, 33 üniversitenin mezun takip sistemi bile bulunmamaktadır. Her üniversitenin mezunlarını takip etmesi gerekir.
- 19 üniversitede öğrencilerin kayıtlı oldukları programın dışından ders almaları mümkün değildir. Bu uygulama çağdaş üniversite mantığı ile bağdaşmaz.
- 111 üniversitenin hiçbir lisans programı akredite değildir. Her programda akreditasyon mümkün olmamakla birlikte, akreditasyonun mümkün olduğu programlarda bu kalite sürecinden geçilmemiş olmasını açıklamak oldukça zordur.
- 101 üniversitede öğrenci başına düşen basılı kitap sayısı 5'in altında olup, 4 üniversitede ise bu sayı 1'in altındadır. Daha önceki bir yazımda belirttiğim gibi bu sayılar dünya standartlarının epey altında. Örneğin University of Toronto'nun 90,000 kadar öğrencisi var ve kütüphanelerinde 12 Milyonun üzerinde kitap var. FU Berlin'in 31,500 öğrencisi için 8 Milyonun üzerinde kitabı var. 23,000 öğrencili Harvard'ın 18 Milyon kitabından söz etmeye bile gerek yok sanırım.

Yayın sayıları

Rapora göre, öğretim elemanı başına ulusal hakemli dergilerde 0,055 yayın (yani 18 kişi başına bir yayın), uluslararası endekslere (SCI-Expanded, SSCI, AHCI ve ESCI) giren dergilerde ise 0,314 yayın (yani 3 kişi başına bir yayın) yapılmış. Üniversitelerin temel fonksiyonunun araştırma olduğunu düşünürsek, bu sayıların düşük olduğu çok açık. Maalesef rapor bu gerçeği göz ardı ediyor. Yönetici özetinde bulunan şu cümle, YÖK'ün araştırma çıktıları konusundaki görüşünü özetliyor: "Yükseköğretim kurumlarının ulusal hakemli dergilerde yayımladıkları kurum adresli yayın sayısının artarak uluslararası hakemli dergilerde yayımladıkları yayın sayısına yaklaşması arzu edilen bir husustur". Akademide esas değerli olan yayınlar endekli dergilerde yapılan yayınlardır. Bu dergilerin kalite standartları yüksektir ve kabul oranları düşüktür. Ulusal dergilerimizin en iyileri de endekslere bulunmaktadır. Ulusal hakemli dergiler istatistiğine giren dergiler, endekslere girememiş olan ulusal dergilerdir. YÖK'ün bu dergilerde daha fazla yayın yapılmasını arzu etmek yerine, endekli dergilerde daha fazla yayın yapılmasını arzu etmesini beklerdim.

Rapordaki endekli dergi istatistiğinde ilginç bulduğum bir konu daha var. Uluslararası endekslerin en eski ve prestijli olanları SCI/SCI-Expanded, SSCI ve AHCI endeksleridir. SCI/SCI-Expanded endeksinde 8,500 dergi, SSCI endeksinde 3,400 dergi ve AHCI endeksinde 1,800 dergi bulunmaktadır (toplam 13,700). Web of Science 2015 yılında yeni çıkarılan, daha kendilerini yeterince kanıtlamamış dergileri içeren dördüncü bir endeks daha oluşturdu: [Emerging Sources Citation Index](#). Bu endeksin amacı, daha belirli bir uluslararası prestije ulaşamamış dergilerde yayınlanan makaleleri tüm araştırmacılara görünür kılmak. Bu dergiler için atıf faktörü bile hesaplanmaz. Eğer bu endekste dergiler belirli bir kalite seviyesini tutturabilirlerse, bu dergiler diğer prestijli endekslere girebilirler. Yani gayet net bir şekilde bu endekste 7,700 dergi diğer endekslerdeki 13,700 dergiye kıyasla daha az prestijli dergiler (birinci lig ve

mahalli lig gibi). Birçok sıralama sistemi bu dergilerdeki yayınları hesaba katmaz. Örneğin ARWU sadece SCI ve SSCI endekslerindeki yayınları değerlendirmeye alır. Örneğin, ülkemizde yapılan URAP sıralaması sadece SCI, SSCI ve AHCI endekslerindeki dergileri dikkate alır. Fakat YÖK bu rapordaki yayın sayılarını hesaplarken ESCI endeksindeki dergileri de hesaba katmış. Bu dergilerde yayın yapmak tabii ki daha prestijli dergilerde yayın yapmaktan epey daha kolay. Eğer sadece daha prestijli olan SCI-Expanded, SSCI, ve AHCI endeksleri gözönüne alınsa idi, kişi başına düşen yayın sayısı 0,314'ün de altında olurdu.

Patentler

2018 yılında olumlu sonuçlanan patent, faydalı model veya tasarım sayısı 821 imiş. Bu rakamın düşük mü yüksek mi olduğu konusunda fikir verebilecek bir karşılaştırma yapılmamış. [WIPO](#) verilerine göre, 2018'de Türkiye'de alınan toplam patent sayısı 2.887. Raporda verilen sayının içinde faydalı model ve tasarımların da olduğu düşünülürse, üniversitelerimizin ülkede alınan patentlerin oldukça küçük bir kısmını aldıkları sonucuna varabiliriz. Ülkemizde alınan patent sayısı hakkında bir fikrimizin olması için başka ülkelere bakmamız gerek. Örneğin, aynı yıl içinde Güney Kore 89.227 patent almış, yani Türkiye'de alınan patent sayısınının 30 misli.

Öğrenci başına yapılan harcama

Kanımcı raporun en ilginç bölümlerinden birisi öğrenci başına yapılan cari harcamaların özetlendiği D7 bölümü.

- Devlet üniversiteleri öğrenci başına ortalama 8.839 TL harcıyorlar.
- Vakıf üniversiteleri ise, öğrenci başına ortalama 19.414 TL (yani devlet üniversitelerinin harcamasınının 2,2 misli) harcıyorlar.
- Ülkemizde üniversitelerin öğrenci başına ortalama cari harcaması 12,735 TL.
- 16 devlet ve bir vakıf üniversitesinin öğrenci başına cari harcaması 5.000 TL'nin altında. Ülkedeki dersane ücretlerinin 5.000 TL'den başladığı göz önünde bulundurulduğunda bu kurumların bu işi nasıl başardıkları merak konusu.
- 66 devlet ve 18 vakıf üniversitesi, yani rapordaki üniversitelerin neredeyse yarısı öğrenci başına 5.000 ile 10.000 TL arasında harcıyor. (Ülkemizdeki özel ilk ve ortaöğretim okullarınının ücretleri ise 20.000 TL'den başlıyor ve 100.000 TL'ye kadar gidiyor.)

Aslında bu bölüm yükseköğretim sistemimizin en büyük sorununu net bir biçimde ortaya koymuş: kaynak yetersiz. Rapordaki öğrenci sayıları ile çarpıldığında, ülkemizdeki üniversite sisteminin toplam cari bütçesinin 40 Milyar TL olduğunu hesaplayabiliriz. Bu toplam 6 milyar dolar civarındadır. 46.000 öğrencisi olan [Michigan Üniversitesi](#)'nin 2018 yılı bütçesi ise 9 milyar dolardır. 172 üniversitemizin cari harcamalar toplamı ABD'deki bir üniversitenin yıllık bütçesinin ancak üçte ikisi kadar olabiliyorsa, bu sistemi eleştirirken insafli olmak gerekir.

Bütçe ve Finansman başlığı altında dikkat çeken diğer konular

- Üniversiteler büyük ölçüde merkez bütçeye bağımlı. Merkez bütçe dışı gelirlerin bütçeye oranı sadece %7.5.
- Hastanesi olan 42 üniversiteden 34 tanesinin hastanesi zarar ediyor. Bu ciddi sorun üniversiteleri merkez bütçeye daha bağımlı hale getiriyor.
- Ar-ge harcamaları bütçenin %4'ünü oluşturuyor. 20 üniversite hiç Ar-ge harcaması yapmamış!
- Bütçesinin %1'inden fazlasını yayın alımına harcayan üniversite sayısı sadece 21.

- Eğitim bursları hesaplarına vakıf üniversitelerinin kılavuz üzerinden verdiği eğitim bursları dahil edilmemiş. Vakıfların öğrenci başına ortalama cari harcamasının 19.414 TL olduğu düşünülürse, bu tercihin mantığını anlamak mümkün değil. Vakıfların binlerce tam burslu öğrenci için karşılıksız aldığı ortalama 19,414 TL'lik mali yükümlülük eğitim bursu değil midir?

Raporda olmayan konular

Rapor üniversitelerin mezunlarına ne olduğu konusuna hiç değinmemiş. Hangi üniversitenin mezunlarının yüzde kaçını özel sektörde ve yüzde kaçını devlette ise girmiş, yüzde kaçını yüksek lisansa devam etmiş, yüzde kaçını aile işine dönmüş, yüzde kaçını işsiz? Bu soruların cevabını birçok üniversite bile bilmediğinden, YÖK'ün yapacağı bir anket ile bu bilgilere ulaşmak mümkün olmayabilir. Fakat SGK ile yapılacak bir veri paylaşımı işbirliği ile kolay bir şekilde her sene mezun olan öğrencilerden yüzde kaçının mezuniyetten 6 ay sonra SGK sistemine girdiği hesaplanabilir. Tahminim kamuoyunu en çok ilgilendirecek olan istatistiklerden birisi budur.

Üniversitelerin mensup ve mezunları tarafından kurulan şirketlerin yarattığı istihdam ve ekonomik değer bilgilerinin de çok değerli olduğunu düşünüyorum. Üniversitelerimiz devlete memur veya kendilerine araştırma görevlisi yetiştirmenin dışında işlerle de uğraşacaklar ise, bu aktivitenin ölçülmesi ve yayınlanması gerekli.

Çağımızda birçok programda basılı kitap yerine dijital kitaplar kullanılıyor. Buna karşılık raporda basılı kitap sayısı var fakat dijital kitap sayısı yok. Bir örnek vereyim: MEF Üniversitesi kütüphanesinde sadece 13.000 basılı kitap var. Yani kendi üniversitem de öğrenci başına 5 basılı kitabı olmayan 101 üniversiteden birisi. Fakat kütüphanemizin sitesinden ulaşılabilen dijital kitap sayısı 400.000.

Son pandemi hepimize çevrimiçi öğretimin önemini öğretti. Raporda üniversitelerin çevrimiçi eğitim kapasitesi hakkında hiç bir şey yok. Rapor için gereken bilgilerin 2019 yılında toplandığını biliyoruz. Fakat şu anda bu kadar önemli bir hale gelen bu konu ile ilgili ek bilgi toplanmalı ve bu rapora bir ek yapılmalı idi. 2020 yılında üniversitelerin tümü yüzyüze eğitim ile çevrimiçi eğitimi harmanlayacaklarından, adaylar üniversite seçerken üniversitelerin çevrimiçi kapasitesi hakkında bilgi sahibi olmak isteyeceklerdir. Bu konuda birçok kurum bir anket gerçekleştirip sonuçları açıklamış iken YÖK raporunun sessiz kalmasını doğru bulmadım.

Raporda her kriter altında en yukarıda yer alan birkaç üniversitenin verilmesini büyük bir eksiklik olarak görüyorum ve bu eksikliği giderebilmek için YÖK'ün sitesinden çektiğimiz bilgiler ile oluşan birkaç tabloyu bir sonraki yazımda yayınlamayı planlıyorum.

Bu raporu çok olumlu bir ilk adım olarak değerlendiriyorum. Rapordaki eksikleri bunun bir ilk deneme olmasına bağlıyorum, ve bundan sonraki raporlarda daha fazla bilgi bulabilmeyi umuyorum.